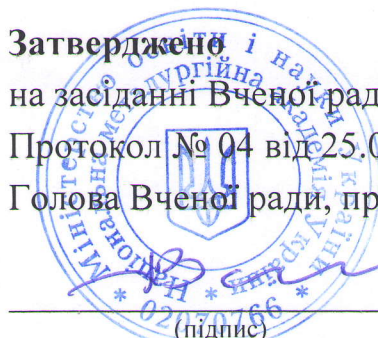

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

Затверджено
на засіданні Вченої ради НМетАУ
Протокол № 04 від 25.04.2016
Голова Вченої ради, проф., чл.-кор. НАНУ

О.Г. Величко

(підпис)

“ 16 ” травня 2016 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 Управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	3-й (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ	Доктор філософії
ТИП ДИПЛОМУ ТА ОБСЯГ ПРОГРАМИ	Одиничний ступінь, 240 кредитів ЄКТС (у т.ч. освітня складова - 40 кредитів ЄКТС)
АКРЕДИТАЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ	Національна агенція із забезпечення якості освіти
ПЕРІОД АКРЕДИТАЦІЇ	Програма впроваджена в 2016 році
ЦИКЛ/РІВЕНЬ ПРОГРАМИ	FQ-ЕНЕА- третій цикл QF-LLL- 8 рівень НРК України – 8 рівень

Дніпропетровськ - 2016

1. ВНЕСЕНО

кафедрою економіки промисловості Національної металургійної академії України (НМетАУ)

2. РОЗГЛЯНУТО ТА ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною комісією зі спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” протокол № 4 від 20 квітня 2016 р.

3. ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою Радою НМетАУ протокол № 4 від 25 квітня 2016 р.

як тимчасовий документ до введення стандартів вищої освіти з підготовки докторів філософії за спеціальністю 076 “Підприємництво торгівля та біржова діяльність»

3. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4. РОЗРОБНИКИ:

Довбня Світлана Борисівна – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки промисловості НМетАУ- **гарант програми**

Ковальчук Костянтин Федорович - д-р екон. наук, професор, декан факультету економіки та менеджменту НМетАУ

Петренко Віталій Олександрович – д-р техн. наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності НМетАУ

Ігнашкіна Тетяна Борисівна – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки промисловості НМетАУ

Кирилюк Вікторія Сильвестрівна - канд. екон. наук, доцент кафедри економіки промисловості НМетАУ

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2 МЕТА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ.....	5
3 ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4 ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ.....	7
5 КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ З ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	7
6 НАУКОВА СКЛАДОВА.....	10
7 ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	19
8 РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ТА ОБСЯГИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЕЛЕМЕНТІВ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ.....	15
9 ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	17
10 АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ.....	18

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітньо-наукова програма зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (далі – ОНП-076) створена в Національній металургійній академії України (далі – НМетАУ) згідно вимог чинного законодавства України, спрямована на підготовку фахівців з вищою освітою за третім рівнем вищої освіти та передбачає набуття здобувачами теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для генерації нових ідей та здатності розв’язання комплексних наукових задач у галузі економічних відносин між суб’єктами підприємницької діяльності.

На навчання для здобуття ступеня доктора філософії приймаються особи, які здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Загальний обсяг освітньо-наукової програми – 40 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС). Загальний термін навчання – 4 роки в аспірантурі, 5 років – поза межами аспірантури.

За рішенням Вченої ради НМетАУ допускається викладання окремих дисциплін іноземною мовою.

Для викладання дисциплін можливо використання дистанційних технологій.

Освітньо-наукова програма використовується під час:

- ліцензування та акредитації освітньо-наукової програми, інспектуванні освітньо-наукової діяльності за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
- розробки навчальних планів та формування індивідуальних планів здобувачів;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- розробки засобів діагностики системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- наукової орієнтації здобувачів ступеня докторів філософії за обраною спеціальністю;
- розробки Правил прийому до НМетАУ.

Користувачі освітньо-наукової програми:

- здобувачі ступеня доктора філософії, які навчаються в НМетАУ;

- викладачі НМетАУ, які здійснюють підготовку докторів філософії спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
- Екзаменаційна комісія спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
- Приймальна комісія НМетАУ.

Освітньо-наукова програма поширюється на кафедри НМетАУ, що здійснюють підготовку фахівців ступеня доктора філософії спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Нормативні посилання:

Освітня програма розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37, 38.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2015 №266 «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».
5. Постанова Кабінету Міністрів України 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

2 МЕТА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Метою освітньо-наукової програми підготовки фахівців (докторів філософії) за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» є формування особистості фахівця, здатного розв'язувати комплексні задачі в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики; формування програмних компетентностей, що дозволять здобувачам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня оволодіти базисними знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення оригінального дисертаційного дослідження, нададуть можливість успішно працювати за фахом у сфері науки, освіти, державного управління, бізнесу та бути затребуваними на ринку праці.

Специфіка програми полягає в особливості галузі наукової діяльності фахівців, що включає дослідження економічних відносин між суб'єктами підприємницької діяльності.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Назва галузі знань	07 – Управління та адміністрування
Назва спеціальності	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Обмеження щодо форм навчання	Денна, заочна
Кваліфікація в дипломі	Доктор філософії за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Тип диплому	Одиничний ступінь
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: процес забезпечення функціонування виробничої, ресурсної, управлінської, економіко-фінансової, маркетингової, збутової систем суб'єктів підприємницької діяльності.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоретичні та методологічні засади підприємницької діяльності; • актуальні проблеми стратегічного управління суб'єктами підприємницької діяльності; • організаційно-економічний механізм управління фінансовою діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності; • методологічні основи розробки еколого-збалансованої інвестиційної стратегії підприємства; • теоретичні та практичні аспекти антикризового управління підприємством. <p>Методи, методики та технології: системний аналіз, статистичні методи досліджень, прогностичні та оптимізаційні економіко-математичні моделі.</p>
Цільова аудиторія	Абітурієнти, що мають вищу освіту ступеня магістра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Нормативний термін навчання	4 роки
Обсяг освітньої складової ОНП	40 кредитів ЄКТС
Мова викладання	державна
Узагальнений об'єкт діяльності	Наука, вища освіта, сфера державного управління, бізнес, неприбуткові організації

Працевлаштування	Випускник може працювати науковим співробітником фахових наукових установ, викладачем вищого навчального закладу відповідного рівня акредитації, на посадах економіста, економіста-аналітика підприємств будь-якої форми власності, консультанта з ефективності підприємницької діяльності; економічного радника, методиста з економічної освіти, тощо.
Академічні права випускників	Навчання за програмою підготовки доктора наук

4 ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи викладання: лекції, практичні та лабораторні заняття, консультації, наукові семінари, демонстраційні класи, стажування/практика, елементи дистанційного (он-лайн, електронного) навчання.

Освітньо-науковою програмою передбачене використання наступних освітніх технологій: інтерактивні, технології інтенсифікації навчання на основі опорних схем і знакових моделей, технології рівневої диференціації навчання, технологія модульно-блочного навчання, технологія корпоративного навчання, технологія розвитку критичного мислення, технологія навчання як дослідження, технологія проектного навчання.

Методи оцінювання: іспити, тестування, практика, контрольні, наукові роботи, есе, презентації, тощо:

- формативні (вхідне тестування та поточний контроль): тестування знань або умінь; усні презентації; звіти про лабораторні роботи; аналіз текстів або даних; звіти про практику; письмові есе або звіти (зокрема, щодо підготовленої частини дисертаційної роботи; критичний літературний огляд наукових публікацій за темою дисертаційного дослідження, огляд методичних положень, тощо)

- сумативні (підсумковий контроль): іспит (письмовий з подальшим усним опитуванням); залік (за результатами формативного контролю).

5 КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ З ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За час навчання в аспірантурі за освітньо-науковою програмою у здобувача повинна сформуватися інтегральна компетентність - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Її складниками є наступні загальні (ЗК) та професійні (фахові, предметні) компетентності (ПК) (табл. 5.1 та 5.2).

Таблиця 5.1 Загальні компетентності

Шифр	Зміст
1	2
ЗК-1	Обізнаність та розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації
ЗК-2	Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності
ЗК-3	Доскональне володіння українською та іноземними мовами з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів
ЗК-4	Здатність застосування сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової інформації
ЗК-5	Готовність до дотримання професійної етики щодо дотримання прав інтелектуальної власності, здатність до їх захисту
ЗК-6	Здатність виявляти та уточнювати цілі та заходи, необхідні для вирішення наукових проблем
ЗК-7	Здатність отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення проблеми, визначити напрями та засоби подолання наявних ресурсних обмежень
ЗК-8	Здатність планувати та організовувати науково-дослідні та дослідно-експериментальні роботи
ЗК-9	Здатність і готовність очолювати роботу вітчизняної або міжнародної наукової програми чи проекту, бути активним суб'єктом міжнародної наукової діяльності
ЗК-10	Володіти навичками патентного пошуку, захисту прав інтелектуальної власності
ЗК-11	Здатність планувати науково-професійний та особистий розвиток

Таблиця 5.2 Професійні компетентності

Шифр	Зміст
1	2
ПК-1	Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень у сфері економіки, готовність відстоювати свою позицію з принципових питань з адекватним сприйняттям критичних зауважень колег і здатністю враховувати ці зауваження у разі їх обґрунтованості.
ПК-2	Здатність до виконання оригінальних наукових досліджень з економічних питань на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що передбачають створення нових знань.

Продовження табл.5.2

1	2
ПК-3	Здатність опанувати зміст сучасних, зокрема новітніх, досліджень і розробок українських і зарубіжних учених в галузі економічної теорії, методології та практики, адаптувати їх до сучасного стану і актуальних завдань розвитку економіки України
ПК-4	Здатність володіти та адекватно використовувати понятійно-категоріальний апарат та методологію сучасної економічної теорії для ідентифікації актуальних економічних явищ та процесів, проблем і протиріч суспільного розвитку.
ПК-5	Готовність до обґрунтування напрямів розвитку підприємства будь-якої форми власності та галузі, формування конкурентних стратегій, оцінки їх економічної (еколого-економічної) ефективності на базі використання сучасних методів дослідження та із використанням власних наукових доробок
ПК-6	Здатність робити обґрунтовані висновки щодо стану економічних систем, резервів та перспектив їх розвитку, визначати методи коригування сценаріїв перебігу внутрішніх соціально-економічних процесів.
ПК-7	Здатність виявляти, аналізувати та прогнозувати характер впливу зовнішніх чинників на реалізацію стратегій розвитку економічних суб'єктів, визначати методи коригування сценаріїв перебігу внутрішніх соціально-економічних процесів.
ПК-8	Здатність розробляти концептуальні і практичні рекомендації щодо вдосконалення різнорівневих систем економічного регулювання, поєднуючи знання універсальних закономірностей з розумінням імперативності стратегічних національних інтересів та специфіки розвитку української економіки.
ПК-9	Готовність оволодіти теоретичними основами управління ризиками (в тому числі екологічними) в підприємницькій діяльності, здатність використовувати їх при обґрунтуванні результатів наукових досліджень
ПК-10	Здатність критично аналізувати, удосконалювати, впроваджувати в практичну діяльність суб'єктів підприємницької діяльності напрями фінансового оздоровлення, антикризової політики у сфері підприємництва
ПК-11	Готовність аналізувати, виявляти вузькі місця, розробляти альтернативні сценарії розвитку суб'єктів підприємницької діяльності
ПК-12	Здатність застосовувати принципи сталого розвитку при розробці альтернативних варіантів розвитку суб'єктів підприємницької діяльності
ПК-13	Готовність до удосконалення методик оцінки економічної та еколого-економічної ефективності використання ресурсів суб'єктів підприємницької діяльності
ПК-14	Готовність оволодіти практичними навичками розвитку інтелекту особистості та використовувати їх в науково-дослідницькій та педагогічній діяльності
ПК-15	Здатність збирати, обробляти, систематизувати наукову інформацію за темою дослідження та складати критичні огляди
ПК-16	Готовність до викладацької діяльності в межах своєї фахової галузі

6 НАУКОВА СКЛАДОВА

Науково-дослідна робота аспірантів є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні, наукові та соціальні завдання. На виконання дисертаційної роботи доктора філософії за спеціальністю покладається основна дослідницька та фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності пошукувача ступеня доктора філософії вести самостійний науковий пошук, вирішувати прикладні наукові завдання і здійснювати їхнє наукове узагальнення у вигляді власного внеску у розвиток сучасної науки і практики. Вона являє собою результат самостійної наукової роботи аспіранта і має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Науково-дослідницька робота аспіранта здійснюються під керівництвом наукового керівника за підтримкою та консультуванням з боку професорсько-викладацького складу кафедри та більш досвідчених аспірантів. Вона включає наступні етапи:

1. Обрання та обґрунтування теми дисертації.
2. Критичний огляд наукової літератури за темою роботи.
3. Постановка наукових задач, окреслення шляхів їх вирішення.
4. Вибір та обґрунтування методів дослідження.
5. Відбір та обґрунтування підприємств - об'єктів дослідження, підбір необхідної інформації, формування бази даних.
6. Робота над розділами дисертації.
7. Одержання результатів, їх систематизація та формулювання елементів наукової новизни.
8. Представлення результатів наукового дослідження у вітчизняних та міжнародних виданнях, апробація на наукових конференціях.
9. Робота з підприємствами - об'єктами дослідження з метою впровадження результатів дослідження.
10. Участь у науково-дослідницьких роботах, міжнародних проектах, грантах, конкурсах наукових робіт.
11. Оформлення дисертаційної роботи. Подання на кафедру для ознайомлення.
12. Доробка дисертаційної роботи відповідно зауважень.
13. Підготовка автореферату дисертації.
14. Підготовка та представлення дисертаційної роботи до захисту в спеціалізованій вченій раді.

Тематика дисертацій, яка відповідає сучасним напрямкам наукових досліджень кафедри економіки промисловості, наведена нижче:

- концептуальні засади та методичний інструментарій формування комплексної системи управління суб'єктами підприємницької діяльності з метою забезпечення їх сталого розвитку;

- методологічні основи та методичний інструментарій стратегічного управління суб'єктами підприємницької діяльності;
- дослідження трудового потенціалу підприємства та розробка комплексної системи управління персоналом (людським капіталом на засадах знань);
- теоретико-методичне забезпечення управління економічною безпекою та формування системи антикризового менеджменту суб'єктів підприємницької діяльності;
- теоретичне та методичне забезпечення процесів реструктуризації та санації суб'єктів підприємницької діяльності;
- організаційно-економічний механізм управління фінансовою діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності;
- теоретичні основи та методичне забезпечення оптимізації операційної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності;
- фінансові та організаційно-економічні аспекти інноваційно-інвестиційних процесів;
- організаційно-економічні проблеми удосконалення відтворювальних процесів на промислових підприємствах;
- дослідження теоретико-методичних основ формування та оцінювання потенціалу суб'єктів підприємницької діяльності ;
- теоретико-методичне забезпечення процесів діагностування, бюджетування, бізнес-планування та прогнозування діяльності підприємств;
- формування системи фінансових індикаторів оцінки фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності ;
- удосконалення методичних підходів комплексної оцінки вартості компанії з урахуванням соціально-екологічних чинників;
- обґрунтування організаційно-економічного механізму розробки еколого-збалансованої інвестиційної стратегії підприємства;
- методичні підходи до визначення екологічних активів в умовах сталого розвитку;
- організаційно-економічний механізм забезпечення антикризового управління суб'єктами підприємницької діяльності;
- удосконалення методичних підходів діагностики антикризового стану суб'єктів підприємницької діяльності.

7 ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Уміння доктора філософії визначаються за видами навчальної діяльності як конкретизація загальних і професійних компетентностей в програмах навчальних дисциплін, практик, індивідуальних завдань і застосовуються як критерії відбору необхідних і достатніх знань, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Зв'язок освітньо-наукової програми з програмами підготовки за видами навчальної діяльності забезпечує якість вищої освіти на стадії проектування.

Фахівець повинен мати високий рівень професійної підготовки, яка передбачає широку гуманітарну освіту, що включає оволодіння необхідними знаннями у галузі філософії та правових основ освіти; забезпечує необхідний для фахівця рівень комунікації у сферах професійного та ситуативного спілкування іноземною мовою; формує інтелектуально розвинуту творчу особистість, мотивовану до подальшого саморозвитку й самонавчання, а також до самореалізації за фахом.

У результаті освоєння освітньо-наукової програми доктори філософії зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» повинні демонструвати знання, що відображають зміст та рівень загальної підготовки, та спеціалізовані знання з предметної області – результати навчання (РН) (табл. 7.1)

Таблиця 7.1 Підсумкові програмні результати освоєння ОНП

Шифр	Зміст
1	2
<i>Загальна підготовка</i>	
РН-1	Оволодіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору
РН-2	Знати та уміти вести пошук рішень соціальних, економічних та виробничих задач на альтернативній методологічній основі та філософських підходах
РН-3	Знати структуру і функції сучасного наукового знання і тенденції його історичного розвитку, методологію наукового пізнання, глобальні тенденції зміни наукової картини світу, світоглядні, методологічні та інші філософські основи сучасного наукового знання, проблеми, пов'язані з впливом науки і техніки на розвиток сучасної цивілізації.
РН-4	Уміти орієнтуватися в складних філософських питаннях сучасної науки і способах їх вирішення; застосовувати отримані знання в процесі наукових досліджень.
РН-5	Здобути мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення своїх наукових результатів іноземною мовою (англійською або іншою, відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності
РН-6	Уміти отримувати інформацію та спілкуватися в іншомовному середовищі при вирішенні соціальних та професійних задач. Уміти перекладати, реферувати та анотувати технічні тексти, виступати з доповідями на конференціях.
РН-7	Знати та уміти застосовувати засоби сучасних інформаційних технологій для вирішення задач проектування та розробки програмного забезпечення.

Продовження табл.7.1

1	2
PH-8	Набути універсальні навички дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або написання пропозицій на фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності тощо
PH-9	Уміти самостійно використовувати сучасні методи комп'ютерного моделювання для розв'язання різного типу науково-дослідних та практичних задач.
PH-10	Уміти на практиці використовувати сучасні стандартні комп'ютерні програми для вирішення задач моделювання структур та інтерпретації отриманих результатів.
PH-11	Уміти застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних питань спеціальних дисциплін.
PH-12	Орієнтуватися в патентній інформації і документації, досліджувати і правильно формувати ознаки новизни в об'єктах, які розробляються, оформляти заявки на винаходи та авторські твори, грамотно аналізувати технічні рішення з метою визначення їх охороно-здібності і патентної чистоти
<i>Професійна підготовка</i>	
PHc-1	Уміти використовувати сучасні методи наукових досліджень, інформаційні технології при розробці напрямів вирішення наукових проблем, обґрунтуванні наукових висновків.
PHc-2	Володіти практичними навичками розвитку інтелекту особистості та використовувати їх в науково-дослідницькій та педагогічній діяльності
PHc-3	Знати методи аналізу багатомірних економічних та соціально-економічних явищ і процесів для дослідження та розробки механізмів й алгоритмів управління.
PHc-4	Уміти самостійно адаптувати до дослідницьких потреб і розробляти евристичні процедури, оптимізаційні моделі та методи експертизи для розв'язання конкретних економічних задач.
PHc-5	Знати основні системи економічних знань, базові передумови їх розвитку вплив на економічні процеси у національному, європейському та глобальному вимірі.
PHc-6	Уміти обґрунтовувати рекомендації щодо застосування досягнень світової, європейської та української економічної науки при розробці економічної політики держави.
PHc-7	Вміти аналізувати альтернативні конкурентні стратегії, розробляти, удосконалювати, обґрунтовувати напрями розвитку підприємства будь-якої форми власності та галузі, оцінювати їх економічну ефективність на базі використання сучасних методів дослідження та із використанням власних наукових доробок
PHc-8	Знати сучасні підходи та основи розвитку інтелекту задля досягнення професійного успіху, використовувати їх в педагогічній практиці та в подальшому розвитку власної особистості науковця

Продовження табл.7.1

1	2
PHc-9	Вміти розробляти, впроваджувати в умовах реального підприємства ефективні стратегії розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, досягати та обґрунтовувати ефективність використання всіх видів ресурсів, використовуючи власні наукові доробки та практичні рекомендації
PHc-10	Уміти обґрунтовувати альтернативні напрями розвитку суб'єктів підприємницької діяльності із застосуванням глобальних доробок світової, європейської та української економічної науки
PHc-11	Вміти науково обґрунтовувати принципи, методичні положення, систему показників оцінки, підходи до побудови ефективного організаційно-економічного механізму розвитку суб'єкта підприємницької діяльності, використовуючи власні наукові висновки та доробки
PHc-12	Знати альтернативи, вміти обґрунтовувати вибір, доводити його доцільність при розробці ефективних методів та моделей прийняття рішень в процесі розробки варіантів розвитку суб'єктів підприємницької діяльності
PHc-13	Вміти використовувати принципи сталого розвитку, оцінювати, обґрунтовувати, інтерпретувати доводити еколого-економічну ефективність напрямків розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, використовуючи удосконалені авторські підходи
PHc-14	Володіти теоретичними основами та практичними навичками управління ризиками в підприємницькій діяльності, вміти використовувати їх при обґрунтуванні результатів наукових досліджень
PHc-15	Знати змістовні характеристики та концептуальні підходи до формування стратегій соціально-економічного розвитку різних груп країн в умовах глобалізації та регіональної інтеграції
PHc-16	Уміти контекстуально аналізувати стратегії соціально-економічного розвитку на різних рівнях глобальної економічної системи, обґрунтовувати рекомендації щодо сучасного стану національної економіки та стратегій її розвитку в умовах глобалізації та регіональної інтеграції.
PHc-17	Вміти збирати, обробляти, систематизувати наукову, методичну, законодавчу, нормативну інформацію за темою дослідження та складати критичні огляди
<i>Комунікації</i>	
PHk-1	Спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності, презентувати, обговорювати та захищати власні погляди в усній та письмовій формах перед фаховою та нефаховою аудиторією.
PHk-2	Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.
PHk-3	Мати навички міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, вміти працювати в команді, формуючи чіткі правила комунікації всередині групи та сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії учасників.

Продовження табл.7.1

1	2
РНк-4	Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, контекстуальному аналізі джерел, володіти комп'ютерною та інформаційною культурою, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі.
<i>Автономність і відповідальність</i>	
РНа-1	Виявляти ініціативу і самостійність в різноманітних видах діяльності, брати відповідальність за результати своєї професійної діяльності, дотримуватись професійної етики та корпоративної культури
РНа-2	Сформувані мотивацію до подальшого саморозвитку та самовдосконалення
РНа-3	Уміти самостійно приймати ефективні управлінські рішення, відповідати за коректність і адекватність розроблених моделей та одержаних висновків.
РНа-4	Діяти науково обґрунтовано, соціально відповідально та громадянсько свідомо

8 РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ТА ОБСЯГИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЕЛЕМЕНТІВ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ

Термін навчання за програмою аспірантури – 4 роки. У разі дострокового засвоєння освітньої програми та успішного захисту дисертації аспірантові присуджується науковий ступінь незалежно від терміну навчання в аспірантурі.

Загальний обсяг освітньо-наукової програми – 240 кредитів ЄКТС. Програма містить освітню та науково-дослідну складові.

Освітня складова програми обсягом 40 кредитів передбачає виділення дисциплін загальної та спеціальної підготовки з поділом останніх на обов'язкові (нормативні) та вибіркові.

У таблиці 8.1 наведений розподіл змісту освітньої складової програми з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС.

Таблиця 8.1 - Розподіл годин освітньої складової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 076«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Назва циклу дисциплін		Академічні години/кредити ЄКТС	Питома вага, у % до загальної обсягу освітньої складової програми
Загальні навчальні дисципліни		660/22	55%
Навчальні дисципліни за спеціалізацією	- обов'язкові	240/8	20%
	- вільного вибору аспіранта	300/10	25%
Загальна кількість		1200 год. / 40 кред.	100%

Нормативний зміст освітньої складової програми, сформульований у термінах компетенцій та результатів навчання представлено у табл. 8.2.

Таблиця 8.2 - Зв'язок між навчальними дисциплінами, компетентностями та результатами навчання

№ з/п	Дисципліни	Обсяг кредитів	Компетенції	Результат навчання
1. Дисципліни циклу загальної підготовки				
1.01	Іноземна мова в науковій діяльності	6	ЗК-1, ЗК-3, ЗК-9, ЗК-11, ПК-1, ПК-3	РН-5, РН-6, РН-8, РНк-1, РНк-2
1.02	Філософія науки	4	ЗК-1, ЗК-2, ЗК-11, ПК-1, ПК-3	РН-1, РН-2, РН-3, РН-4, РНа-1
1.03	Підготовка та документування результатів наукової діяльності	3	ЗК-2, ЗК-6, ЗК-11, ПК-1	РН-2, РН-8, РНк-1, РНк-2, РНс-18
1.04	Інформаційні технології в наукових дослідженнях	3	ЗК-2, ЗК-4, ЗК-7, ПК-2,	РН-7, РН-8, РН-9, РНк-4
1.05	Патентно-інформаційні дослідження	3	ЗК-5, ЗК-7, ЗК-10	РН-12, РНк-2, РНк-4
1.06	Управління науковими проектами та дослідження	3	ЗК-8, ЗК-9	РН-5, РН-6, РН-8, РНк-1, РНк-3, РНа-1
2. Дисципліна циклу професійної підготовки				
2.1. Обов'язкові дисципліни				
2.01	Формування конкурентних стратегій в підприємстві	5	ПК-1, ПК-5, ПК-7	РНс-1, РНс-5, РНс-7, РНс-9, РНс-12
2.02	Методи системного аналізу, оптимізації, управління в економічних системах	3	ЗК-8, ПК-1, ПК-2	РНс-1, РНс-3, РНс-4, РНк-4
2.2. Дисципліни самостійного вибору аспіранта				
2.03	Економіка підприємництва: сучасний стан, тенденції розвитку	5	ПК-5, ПК-6, ПК-7, ПК-11, ПК-12	РНс-7, РНс-9, РНс-10, РНс-11, РНс-12
2.04	Сучасна економічна думка світу, Європи та України	5	ПК-3, ПК-4, ПК-8	РНс-1, РНс-3, РНс-5, РНс-6
2.05	Управління ризиками підприємницької діяльності	5	ПК-2, ПК-9, ПК-11	РНс-1, РНс-4, РНс-11, РНс-12, РНс-14
2.06	Еколого-економічна ефективність підприємницької діяльності	5	ПК-4, ПК-7, ПК-11, ПК-12, ПК-13	РНс-5, РНс-7, РНс-10, РНс-11, РНс-12, РНс-13
2.07	Глобальні стратегії соціально-економічного розвитку	5	ПК-4, ПК-6, ПК-8	РНс-3, РНс-5, РНс-8, РНс-10, РНс-11, РНс-12, РНс-15, РНс-16
2.08	Інтелект професійного успіху	5	ПК-14, ПК-16	РНс-2, РНс-8, РНк-1-РНк-4, РНа-1-РНа-4
Загальна кількість		40		

Педагогічна (асистентська) практика є *варіативним* елементом програми. Її метою є формування та закріплення педагогічних навичок для становлення аспіранта як майбутнього викладача вищої школи. Науково-дослідна складова включає: участь у

наукових конференціях, підготовку та публікацію статей у наукових фахових виданнях, виконання докторської дисертації, участь у кафедральних та міжкафедральному наукових семінарах. Загальний обсяг науково-дослідної складової освітньої програми – 200 кредитів.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне, практичне значення, і захистити дисертацію.

9 ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

У НМетАУ функціонує система забезпечення якості освітньої та наукової діяльності, яка передбачає здійснення наступних процедур і заходів (табл. 9.1).

Таблиця 9.1 Оцінка системи внутрішнього забезпечення якості в Національній металургійній академії України

Процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості згідно Закону України «Про вищу освіту»	Оцінка стану формування і застосування відповідних процедур та заходів в академії
1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти	Стратегічні напрямки удосконалення освітньої діяльності і підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою у НМетАУ визначені Концепцією розвитку НМетАУ, затвердженою Вченою радою академії: http://nmetau.edu.ua/file/kontseptsiya_2010_p.pdf . Комплексний підхід до забезпечення якості забезпечується Радою з забезпечення якості освітньої діяльності і підготовки фахівців НМетАУ, яка створена за рішенням Вченої ради 25.02.2016 р. і функціонує відповідно до чинного «Положення»: http://nmetau.edu.ua/file/rz.pdf .
2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм	Процедури створення освітніх програм визначені «Положенням про організацію освітнього процесу у НМетАУ», затвердженим Вченою радою 03.09.2015: http://nmetau.edu.ua/file/polozhennya_pro_oop_nmetau.pdf Функції перегляду освітніх програм згідно відповідного Положення покладені на начальню-методичні комісії НМетАУ: Доступ до відповідної інформації забезпечено через Електронну систему документообігу НМетАУ.
3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і	Впроваджено механізм щорічного оцінювання здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників згідно з «Положенням про визначення рейтингу структурних підрозділів, науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, аспірантів та докторантів НМетАУ» http://nmetau.edu.ua/file/pro_reyting.pdf

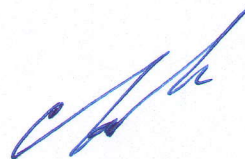
Процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості згідно Закону України «Про вищу освіту»	Оцінка стану формування і застосування відповідних процедур та заходів в академії
педагогічних працівників ВНЗ та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ВНЗ, на інформаційних стендах тощо	«Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів» http://nmetau.edu.ua/file/pol_pro_reyting.pdf , оновлена редакція якої має бути затверджена Вченою радою НМетАУ у вересні 2016 року. Результати оцінювання оприлюднюються на відповідному стенді, в газеті «Кадри металургії»: http://nmetau.edu.ua/ua/mmain/i1/p1696 та веб-сайті НМетАУ.
4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників	Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників відбувається на регулярній основі відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників НМетАУ», затвердженого Вченою радою 21.12.2015 р.: http://nmetau.edu.ua/file/pro_pidvischennya_kvalifikatsiyi_nmetau.pdf , в якому передбачені процедури планування, організації і контролю підвищення кваліфікації. Результати підвищення кваліфікації працівниками академії враховуються під час проведення конкурсного відбору на заміщення відповідних посад згідно з «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору та складання трудових договорів (контрактів) з науково-педагогічними працівниками НМетАУ»: http://nmetau.edu.ua/file/pro_obrannya_kvsp_nmetau.pdf .
5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у т.ч. самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою	Освітній процес забезпечується необхідними матеріальними та інформаційними ресурсами у т.ч. завдяки використанню безкоштовного програмного забезпечення Microsoft за підпискою Microsoft Developer Network Academic Alliance (MSDN AA): http://nmetau.edu.ua/ua/minfo/i12/p597 . Реалізуються заходи щодо удосконалення організації самостійної роботи студентів заочної і денної форми навчання із забезпеченням доступу до власної інформаційної бази навчально-методичних матеріалів з офіційного веб-сайту НМетАУ: http://nmetau.edu.ua/ua/mfac/i1011/p978
6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	У НМетАУ з 2004 року функціонує Електронна система документообігу (ЕСДО), яка забезпечує дієвий автоматизований контроль освітнього процесу у сегментах «Навчальний процес» (навчальні плани, програми навчальних дисциплін, навчальне навантаження тощо), «Контингент студентів» (списки студентів, рух контингенту, успішність тощо), «Персонал» (штатний розклад, конкурсне обрання, контракти тощо), «Нормативні документи» тощо. Щороку відбувається введення в експлуатацію нових сегментів ЕСДО. Доступ до ЕСДО здійснюється через локальну комп'ютерну мережу НМетАУ. У межах навчального відділу НМетАУ функціонує сектор роботи з ЄДЕБО.

Процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості згідно Закону України «Про вищу освіту»	Оцінка стану формування і застосування відповідних процедур та заходів в академії
7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Інформація про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації у т.ч. для іноземних студентів (http://nmetau.edu.ua/ua/mintcoop/i11/p564) є доступною у ЕСДО НМетАУ та на офіційному веб-сайті НМетАУ. Здійснюються заходи щодо розширення можливостей веб-сайту для більш повного висвітлення змісту навчання за окремими освітніми програмами
8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ВНЗ та здобувачів вищої освіти	Питання щодо забезпечення академічної доброчесності розглядаються Вченою радою НМетАУ. Наразі Радою з забезпечення якості освітньої діяльності опрацьовуються основні процедури виявлення академічного плагіату у тому числі із використанням сучасних інформаційних технологій. Поетапне введення зазначених процедур планується з 2016-2017 навчального року.

10 АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Академічна мобільність PhD студентів здійснюється на підставі укладення угод про співробітництво між НМетАУ та іноземним вищим навчальним закладом, між НМетАУ та вищим навчальним закладом України, між НМетАУ та групою вищих навчальних закладів різних країн за узгодженими та затвердженими у встановленому порядку індивідуальними навчальними планами PhD студентів та програмами навчальних дисциплін, а також в рамках міжурядових угод про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних проектів, в яких НМетАУ приймає участь, грантів та т. ін.

Гарант освітньо-наукової програми за спеціальністю
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», д.е.н., проф.

С.Б.Довбня